

Prof. Dr. Fatih Gültekin

Dr. Hasan Basri Savaş

Kimyasal maddelerin yutulması veya dökülüp deri ile teması gibi olası laboratuvar kazalarında, soğukkanlı davranılarak laboratuvar sorumlusuna durum hemen bildirilmeli ve aşağıdaki önlemler alınmalıdır:

- a) Asit yanıkları: Asitlerin ele dökülmesi veya yüze sıçraması durumunda, asitin sıçradığı yer önce bol su ile yıkanmalı, sonra bikarbonat çözeltisi ile daha sonra yeniden bol su ile yıkanmalıdır. Asitlerin göze sıçraması durumunda da göz bol su ile yıkanmalı, sonra %1'lik sodyum bikarbonat çözeltisi ile banyo yaptırılmalı ve mutlaka göz doktoruna başvurulmalıdır.
- b) Baz yanıkları: Bazların neden olduğu yanıklarda yanan yer önce bol su, sonra %1'lik asetik asit çözeltisi ve sonra yeniden bol su ile yıkanmalıdır.
- c) Brom yanıkları: Önce seyreltik amonyakla, sonra da alkolle veya benzenle yıkayıp bağlanır.
- d) Fosfor yanıkları: Önce %1'lik bakır sülfat çözeltisi ile yıkanmalı ve sürekli değiştirilen %1'lik bakır sülfat çözeltisi emdirilmiş sargı bezi ile ıslatılmalıdır.
- e) Yutulan maddelerle olan zehirlenmeler: Eğer asit yutulmuş ise, önce bol su sonra magnezya sütü veya sodyum bikarbonat çözeltisi içirilmelidir. Yutulan baz ise önce bol su, sonra sirke (ya da %1'lik asetik asit çözeltisi) veya limon suyu (yada sitrik asit çözeltisi) içirilmelidir. Yutulan madde bir ağır metal tuzu ise süt veya yumurta akı içirilmelidir. Arsenik, antimon, bakır, kurşun, civa, gümüş veya diğer metaller yutulmuşsa tuzlu su gibi kusturucular kullanılarak mide boşaltılır. Yutulan maddelerden zehirlenme söz konusu ise hemen %5'lik bakır sülfat çözeltisi içirilmelidir. Kusturma şiddeti çok yüksek olan bu çözelti ile zehirli madde hemen mideden atılır.

Kaynaklar

1. Akdoğan M. Tıbbi Biyokimya Pratik Föyü.